

Številka: PSS-4-15/2020-4
Datum: 22-4-2020

Spoštovani,

pošiljamo Vam neobvezno pravno mnenje v zvezi vašega vprašanja, ki ste ga naslovili na Policijski Sindikat Slovenije, dne 21.4.2020 ob 08:59. Neobvezno pravno mnenje Policijskega sindikata Slovenije temelji na podatkih, ki ste nam jih posredovali. Na podlagi tega je to prvo pravno mnenje PSS v tej konkretni zadevi in se lahko spremeni v kolikor bodo predložena nova dejstva, dokazi ali spremenjene okoliščine. Pravno mnenje se uporablja izključno za izvajanje sindikalnega varstva pravic članov Policijskega sindikata Slovenije. Zato ga ni dovoljeno kopirati, razmnoževati ali kako drugače distribuirati tretjim osebam (delodajalcu, sodelavcem itd...). Pravno mnenje nima izvršilnega naslova.

Opis posredovanega dejanskega stanja:

Pozdravljen! Pripadniki PPE me sprašujejo, ali se dodatek za pojav nalezljive bolezni - Covid po KPJS in dodatek za delo na sklicu PPE izključujeta?

Pravna podlaga:

Kolektivna pogodba za javni sektor (KPJS) (Uradni list RS, št. 57/08, 86/08, 112/08, 3/09, 16/09, 23/09, 33/09, 48/09, 91/09, 31/10, 83/10, 89/10, 89/10, 89/10, 89/10, 89/10, 59/11, 6/12, 40/12 - ZUJF, 40/12, 22/13, 22/13, 22/13, 46/13, 100/13 - ZNIRPU, 45/14, 95/14, 91/15, 39/16, 21/17, 46/17, 69/17, 80/18, 80/18, 48/20, 49/20 - ZIUZEOP), ki v 39. členu (dodatki za nevarnost in posebne obremenitve), določa:

Dodatki za nevarnost in posebne obremenitve so:

1. Dodatek za čas neposrednega usposabljanja za delo v posebni policijski enoti v višini 30% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca.
2. Dodatek za čas neposrednega izvajanja nalog v posebni policijski enoti v višini 65% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca.
3. Dodatek za čas potapljanja potapljača v okviru usposabljanja v višini 30% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca.
4. Dodatek za čas potapljanja potapljača v primeru intervencije v višini 65% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca.
5. Dodatek za usposobljenost in poučevanje treh ali več po vsebini različnih predmetov v višini 3% urne postavke javnega uslužbenca.
6. Dodatek za poučevanje v kombiniranih oddelkih v šolah oziroma zavodih za:
 - poučevanje v oddelkih kombiniranih iz dveh razredov v višini 7% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca;

- poučevanje v oddelkih kombiniranih iz treh oziroma več razredov v višini 10% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca.
7. Dodatek za delo učiteljev, vzgojiteljev, pomočnikov vzgojiteljev v bolnišničnih oddelkih vrtcev in šol v višini 7% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca.
8. Dodatek za izvajanje prilagojenega programa in za drugo neposredno delo v vrtcu in izvajanje prilagojenega, posebnega in vzgojnega programa in za drugo neposredno delo v šoli oziroma zavodu za:
- delo z osebami z lažjo motnjo v duševnem razvoju, z motnjami vida, sluha, govora ter motnjami v telesnem in gibalnem razvoju, v višini 8% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca;
 - delo z osebami z motnjami vedenja in osebnosti (s čustveno vedenjskimi težavami) v višini 10% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca;
 - delo z osebami z zmerno motnjo v duševnem in telesnem razvoju v višini 12% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca;
 - delo z osebami s težjo motnjo v duševnem in telesnem razvoju v višini 15% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca;
 - delo z osebami s težko motnjo v duševnem in telesnem razvoju v višini 18% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca.

Delovna mesta v vrtcih, šolah in zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, na katerih javnemu uslužbencu pripada dodatek iz prve do pete alineje, s sklepom določi minister, pristojen za šolstvo, v soglasju z reprezentativnimi sindikati.

9. Dodatek za neposredno delo z osebami z duševno, telesno ali senzorno motnjo v zdravstvenih zavodih, v posebnih in splošnih socialnih zavodih, varstveno-delovnih centrih in zavodih za usposabljanje za:
- delo z osebami z lažjo motnjo v duševnem razvoju in telesno ali senzorno motnjo v višini 8% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca;
 - delo z osebami z zmerno motnjo v duševnem razvoju ali zmerno telesno motnjo v višini 12% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca;
 - delo z osebami s težjo motnjo v duševnem razvoju ali težjo telesno motnjo v višini 15% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca;
 - delo z osebami s težko motnjo v duševnem razvoju ali težko telesno motnjo v višini 18% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca;
 - delo z osebami z demenco, za katere je potreben povečan nadzor, v višini 12% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca.

Dodatek po peti alineji se izključuje z dodatki po alinejah od ena do štiri prejšnjega odstavka. Dodatki iz prve, druge, tretje in četrte alineje se ne seštevajo.

Pri določitvi višine dodatka po prvi, drugi, tretji in četrti alineji iz prvega odstavka te točke se upošteva strukturo uporabnikov oziroma pacientov po vrstah prizadetosti, kar se lahko natančneje določi s sklepom ministra iz petega odstavka te točke.

Zavodi in delovna mesta, na katerih javnemu uslužbencu pripada dodatek, če izpolnjuje pogoje iz 11. točke, se določi s sklepom ministrov, pristojnih za zdravstvo in socialno varstvo, s soglasjem reprezentativnih sindikatov za te dejavnosti.

10. Dodatek za delo na višini oziroma v globini za:

- delo na višini od 2 m do 4 m, v višini 20% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca;
- delo na višini nad 4 m do 20 m, v višini 30% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca;
- delo na višini nad 20 m, v višini 50% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca;
- delo v alpinistični opremi ali v jamarski oziroma jamski opremi, v višini 100% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca.

11. Dodatek za delo v rizičnih razmerah (območje vojne nevarnosti, nevarnosti terorističnih napadov z biološkimi agensi, demonstracij, naravnih nesreč, epidemij in epizootij) v višini 65% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca.

12. Dodatek za opravljanje storitev v primerih, ko se kot prevozno sredstvo uporablja helikopter v višini 30% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca.

Dodatek pripada javnemu uslužbencu samo za čas, ko dela v nevarnih pogojih in pod posebnimi obremenitvami.

Dodatek javnemu uslužbencu ne pripada, v kolikor so nevarnost in posebne obremenitve že upoštevane v okviru vrednotenja osnovne plače delovnega mesta. Šteje se, da so nevarnost in posebne obremenitve že upoštevane, če je bil pri prevedbi osnovne plače delovnega mesta v prevedbo vključen dodatek za nevarnost in posebne obremenitve.

Zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP) (Uradni list RS, št. 49/20), ki v 71. členu (dodatek za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije) določa:

- (1) Zaposleni, ki je pri svojem delu nadpovprečno izpostavljen tveganju za svoje zdravje oziroma prekomerno obremenjen zaradi obvladovanja epidemije, je upravičen do dodatka za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije, ki znaša največ 100 % urne postavke osnovne plače zaposlenega.
- (2) Do dodatka iz prejšnjega odstavka so upravičeni tudi zaposleni, ki so napoteni na delo v tujino. Osnova za obračun dodatka je urna postavka osnovne plače zaposlenega za delo v Republiki Sloveniji.
- (3) Zaposleni v javnem sektorju, ki so upravičenci do dodatka iz 11. točke 39. člena Kolektivne pogodbe za javni sektor (Uradni list RS, št. 57/08, 23/09, 91/09, 89/10, 89/10, 40/12, 46/13, 95/14, 91/15, 21/17, 46/17, 69/17 in 80/18; v nadaljnjem besedilu: KPJS), lahko iz naslova tega dodatka in dodatka iz prvega odstavka tega člena za delo v času epidemije prejmejo skupaj največ 100 % urne postavke osnovne plače zaposlenega.**
- (4) V javnem sektorju odloči o višini dodatka iz prvega odstavka tega člena predstojnik ali oseba, ki pri delodajalcu izvršuje pravice in dolžnosti delodajalca, oziroma funkcionar, ki vodi organ, oziroma organ, ki odloča o pravicah in obveznostih zaposlenega, s sklepom. Pri določitvi upošteva stopnjo izpostavljenosti tveganju oziroma prekomerne obremenjenosti ter obseg dodeljenih finančnih sredstev za izplačilo dodatka.

- (5) Zoper sklep o upravičenosti do dodatka in njegovi višini ni pritožbe.
- (6) Sredstva za financiranje dodatka iz prvega odstavka tega člena in dodatka iz 11. točke 39. člena KPJS v javnem sektorju se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije. Obseg sredstev za financiranje dodatka iz prvega odstavka tega člena, njihovo razdelitev na neposredne proračunske uporabnike ter kriterije za razdelitev posrednim proračunskim uporabnikom določi vlada.
- (7) Nadzor nad izvajanjem določb tega člena v javnem sektorju opravlja Inšpektorat za javni sektor, v skladu z zakonom, ki ureja sistem plač v javnem sektorju.

Razlaga Kolektivne pogodbe za javni sektor (KPJS) (Uradni list RS, št. 48/20) določa:

Dodatek za neposredno delo z osebami z duševno, telesno ali senzorno motnjo v zdravstvenih zavodih, v posebnih in splošnih socialnih zavodih, varstveno-delovnih centrih in zavodih za usposabljanje – četrty odstavek 9. točke prvega odstavka 39. člena KPJS

Sklic v četrtem odstavku 9. točke prvega odstavka 39. člena KPJS na 11. točko prvega odstavka istega člena je napačen in se dejansko nanaša na 9. točko prvega odstavka 39. člena KPJS.

Dodatek za delo v rizičnih razmerah (območje vojne nevarnosti, nevarnosti terorističnih napadov z biološkimi agensi, demonstracij, naravnih nesreč, epidemij in epizootij) – 11. točka prvega odstavka v povezavi z drugim odstavkom 39. člena KPJS.

Javnemu uslužbencu pripada dodatek za delo v rizičnih razmerah v obdobju epidemije, če sta kumulativno izpolnjena pogoja, da je razglašena epidemija v skladu z Zakonom o nalezljivih boleznih in da javni uslužbenec opravlja delo v nevarnih pogojih. Do dodatka je upravičen le za ure, ko je opravljal delo v nevarnih pogojih.

Nevarni pogoji so pogoji, ko je ali bi lahko bilo ogroženo zdravje ali življenje javnega uslužbenca zaradi izpostavljenosti možni okužbi z nalezljivo boleznijo, zaradi katere je bila razglašena epidemija.

Delodajalec določi dela in naloge, ki se opravljajo v nevarnih pogojih dela, in čas, ko je javni uslužbenec opravljal delo in naloge v nevarnih pogojih dela.

Šteje se, da ne gre za delo v nevarnih pogojih dela, če javni uslužbenec opravlja delo na domu.

Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS) Uradni list RS, št. 56/02, 110/02 - ZDT-B, 72/03, 126/03, 70/04, 53/05, 14/06, 68/06, 1/07 - odl. US, 57/07, 17/08, 58/08, 69/08 - ZTFI-A, 69/08 - ZZavar-E, 80/08, 120/08 - odl. US, 20/09 - ZZZPF, 48/09, 91/09, 98/09 - ZIUZGK, 107/09 - odl. US, 13/10, 13/10 - ZZZPF-A, 59/10, 85/10, 94/10 - ZIU, 107/10, 35/11 - ORZSPJS49a, 110/11 - ZDIU12, 27/12 - odl. US, 40/12 - ZUJF, 43/12 - ZDIU12-A, 104/12 - ZIPRS1314, 46/13 - ZIPRS1314-A, 46/13, 101/13 - ZIPRS1415, 25/14 - ZFU, 50/14, 95/14 - ZUPPJS15, 82/15, 90/15 - ZUPPJS16, 88/16 - ZUPPJS17, 23/17 - ZDOdv, 67/17, 83/18 - ZIPRS1819-A, 84/18, 75/19 - ZUPPJS2021, 49/20 – ZIUZEOP, v 30. členu (dodatki za nevarnost in posebne obremenitve) določa:

- (1) Dodatki za nevarnost in posebne obremenitve pripadajo javnim uslužbencem iz tretjega odstavka 23. člena tega zakona le, če opravljajo delo v takih pogojih ter nevarnost in posebne obremenitve niso upoštevane v osnovni plači.
- (2) Dodatki za nevarnost in posebne obremenitve se določijo za javne uslužbence s kolektivno pogodbo za javni sektor.

Mnenje:

Glede na posredovane podatke smo mnenja, da se dodatki iz 1., 2. in 11. točke 39. člena KPJS medsebojno NE izključujejo. Menimo, da bi izključevanje navedenih dodatkov moralo biti posebej in eksplicitno določeno v KPJS, primerjalno v smislu kot je to eksplicitno določeno za dodatek pod 9. točko 39. člena KPJS.

Našem mnenje utemeljujemo tudi s tem, da:

30. člen ZSPJS določa, da JU pripadajo dodatki za nevarnost in posebne obremenitve, ki jih določa KPJS - s čemer dodatno utemeljujemo naše mnenje, da je prav KPJS tista ki bi morala eksplicitno določiti (tudi) medsebojno izključevanje dodatkov, tako razumemo 30. člen ZSPJS, ki je sistemski zakon na področju plač v javnem sektorju. KPJS pa tega za predmetne dodatke (1., 2. in 11. točke 39. člena) NE določa.

Zatem tretji odstavek 71. člena ZIUZEOP določa, da dodatek po 11. točki 39. členu KPJS (rizični dodatek 65%) in dodatek po prvem odstavku 71. člena ZIUZEOP (dodatek za epidemijo do 100%) skupaj lahko znašata največ 100%, s čemer ZIUZEOP ne posega vsebinsko v 39. člen KPJS ampak določa maksimalno višino dveh dodatkov, med katerima je prvi dodatek iz 11. točke 39. člena KPJS (rizični dodatek 65%). Prav tako nismo zasledili, da bi katera druga določba interventnega zakona ZIUZEOP vsebinsko posegala v KPJS v smislu izključevanja dodatkov, ki so določeni v KPJS.

Navedena dodatka tudi nista dodatka, ki bi v skladu z zadnjim odstavkom 39. člena KPJS bila že upoštevana v okviru vrednotenja osnovne plače delovnega mesta (glej tudi sodba VDSS sodba Pdp 1670/2014 - dodatek za nevarnost in posebne obremenitve - upravičenost - rizične razmere – policist).

Razlaga Kolektivne pogodbe za javni sektor enako vsebinsko NE posega v izključevanje dodatkov po 39. členu KPJS, ampak razlaga pogoje za določitev dodatka po 11. točki 39. člena KPJS (rizični dodatek 65%). Pri tem kot podredno navajamo, da smo mnenja, da je razlaga v nasprotju z 2. členom KPJS, načelom vestnosti in poštenja, in načelom prepovedi povzročanja škode drugi stranki, še posebno del razlage, ki navaja pogoj kumulativnosti in del razlage, ki navaja da je delodajalec tisti, ki določa dela in naloge, ki se opravljajo v nevarnih pogojih dela, in čas, ko je javni uslužbenec opravljal delo in naloge v nevarnih pogojih dela.

Pripravil:

Gregor Novak, univ. dipl. pravnik

član IO PSS

el. pošta: gregor.novak@pss-slo.org

GSM: 041 337 315

Rok Cvetko
PREDESEDNIK